

جمهوری آذربایجان رو به ترکستان می رود

/خبرگزاری آران

خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان

با وجود آن که میان ایران و جمهوری آذربایجان قرابت تاریخی و فرهنگی و مذهبی بسیاری وجود دارد، دولتمردان این کشور با تصمیمات سئوال برانگیز خود سعی دارند از ایران فاصله گرفته و خود را به دشمنان ایران به ویژه آمریکا و اسرائیل نزدیک کنند.

به گزارش باشگاه خبرنگاران به نقل از میدل ایست آنلاین، با فروپاشی شوروی کمونیستی و تشکیل چندین کشور جدید در بخش شمالی مرزهای ایرانی، جمهوری اسلامی ایران سیاست نزدیکی و برقراری روابط حسنه با جمهوری تازه استقلال یافته را در پیش گرفت.

در میان کشورهای تازه استقلال یافته، آذربایجان برای ایران جایگاه متفاوتی داشت اکثریت این کشور تازه تاسیس را مسلمان تشکیل می دادند که به لحاظ مذهبی و فرهنگی با ایرانیان تفاوتی نداشتند و حتی بسیاری از مردم این کشور ، خویشوندانی را نیز در ایران به ویژه استان های آذربایجان و اردبیل داشتند که با فروپاشی شوروی و آزاد شدن عبور و مرور میان جمهوری آذربایجان و ایران، توانستد پس از چند دهه با سفر به ایران با خویشان و بستگان خود دیدار کنند از سوی دیگر جمهوری آذربایجان کنونی و بسیاری از دیگر مناطق شوروی سابق روزی بخشی از خاک ایران بودند که در اثر بی کفایتی شاهان قاجار طی قرار دادهای سنگین گلستان و ترکمنچای از مام میهن جدا شده و به روسیه واگذار شدند.

با توجه به این مسائل عنوان شد پیش بینی می شد روابط میان ایران و جمهوری آذربایجان به مراتب نزدیک تر و بهتر از روابط ایران و دیگر جمهوری های تازه استقلال یافته شود در ابتدای امر نیز همین طور . در همان اولین سالهای استقلال جمهوری آذربایجان، این کشور به لحاظ اقتصادی وضعیت چندان مساعدی نداشت (البته هنوز هم ندارد) در این شرایط جمهوری اسلامی ایران با آنچه در توان داشت به یاری مردم مسلمان این کشور شتافت و کمکهای فراوانی را راهی آذربایجان کرد.

اما مسئولان این جمهوری پس از مدتی الطاف ایران را فراموش کردند و با طرح موضوع "یان ترکسیم" یا تشکیل آذربایجان واحد به نوعی در صدد تجربه استانهای آذری زبان ایران به ویژه آذربایجان شرقی برآمدند. به طوری آنها از این استان تحت عنوان آذربایجان جنوبی یاد کرده اند.

حتی اخیرا جمهوری آذربایجان در اقدامی تحریک آمیز و شیطنت آمیز نام آذربایجان شمالی را برای خود برگزیده اند تا آذربایجان جنوبی معنای بهتری پیدا کند.

این رویکرد دولتمردان آذربایجان باعث شد تا به تدریج روابط گرم تهران- باکو به سردی بگراید و با فرد افتادن هر چه بیشتر آذربایجان به آغوش ایران یعنی اسرائیل و آمریکا این کشور بیشتر از یاران فاصله بگیرد.

هر چند ایران سعی کرد، با حفظ روابط حسنه خود، با باکو مانع قدرت گرفتن تل آویو و واشنگتن در باکو شود اما سران دولت باکو با اظهارات و اقدامات ناپخته موجب تشدید فاصله تهران و باکو شده اند.

اخیرا در یکی از این اقدامات سئوال برانگیز، باکو تهران را متهم کرد که قصد داشته اتباع اسرائیلی را در خاک آذربایجان ترور کند این در حالی است که جمهوری اسلامی ایران با استناد به اسناد و گزارش ها دریافته است عاملان ترور دانشمندان هسته ای اش از طریق آذربایجان به اسرائیل گریخته اند و باکو با تل آویو به خصوص موساد در این حوادث تروریستی هم دست بوده است.

جمهوری آذربایجان نزدیکی ایران و ارمنستان را بهانه قرار داده و ایران را متهم به جانبداری از ارمنستان در مسئله قره باغ (منطقه مورد اختلاف آذربایجان و ارمنستان) کرده است. این در حالی است که طرح و پیگیری سیاست "پان ترکسیم" از سوی باکو عامل اصلی رویکرد ایران به ارمنستان شده است.

هفته گذشته باکو و تل آویو (دشمن شماره یک ایران) تلاش های جدیدی را برای افزایش روابط خود آغاز کردند. گسترش روابط میان اسرائیل و آذربایجان مایه تعجب بسیار در منطقه خاورمیانه شده است زیرا جمهوری آذربایجان همسایه شمالی ایران است و مناسبت فرهنگی و جمعیتی بسیار نزدیک با ایران دارد.

طی چند روز گذشته مقامات رژیم صهیونیستی با سفر به باکو بر تلاش های خود بر گسترش روابط میان تل آویو و باکو بیش از بیش افزودند. ابتدا وزیر کشاورزی اسرائیل راهی آذربایجان شد و پس از او آویگدور لیبرمن وزیر خارجه رژیم صهیونیستی به باکو سفر کرد تا ضمن دیدار با مقامات عالی رتبه آذری در خصوص مسائل مهم اقتصادی و سیاسی با آنها گفتگو کرد.

به دنبال این سفر گمانه زنی های فراوانی از سوی کارشناسان و تحلیل گران نظامی در خصوص دلایل و اهداف دیدار مقامات رژیم صهیونیستی و جمهوری آذربایجان مطرح شد. رخی ها آن را بلافاصله به مسئله ایران و تلاش اسرائیل برای نزدیک شدن به مرزهای ایران نسبت دادند ولی گروهی دیگر این نظر را رد کرده و هدف از سفر لیبرمن به باکو را فقط درچارچوب روابط تل آویو- باکو دانستند که به تازگی وارد بیستمین سال خود شده است.

حجم مناسبات تجاری میان اسرائیل و آذربایجان اکنون سالانه 4 میلیارد دلار است که بالاترین رقمی است که اسرائیل با یکی از جمهوری های استقلال یافته از شوروی سابق دارد.

لیبرین در سفر اخیر خود به باکو گفت : روابط ما بسیار نزدیک است اما ماهیت روابط تجاری اسرائیل و آذربایجان در نوع خود جالب توجه است در فوریه سال جاری میلادی ، آذربایجان با عقد قراردادی 1.6 میلیارد دلاری با شرکت صنایع هوا فضای اسرائیل تجهیزات نظامی دور برد شامل هواپیماهای بدون سرنشین و سامانه دفاعی ضد موشک و ضد هواپیما خریداری کرد. این رقم تقریبا یک چهارم درآمد 7.8 میلیارد دلاری است که آذربایجان سالانه به دست می آورد.

از دیگر مناسبات تجاری &ndash؛ اقتصادی میان تل آویو و باکو آن است که جمهوری آذربایجان 30 درصد از انرژی مورد نیاز اسرائیل را تامین می کند یک دیپلمات اسرائیل که مامور عقد چند قرارداد تجاری با آذربایجان است در این خصوص می گوید: باکو نقش مهمی در (برآورده شدن) آمال و آرزوهای منطقه ای اسرائیل دارد.

گمانه زنی ها در مورد این که روابط میان تل آویو و باکو تا کجا پیش خواهد رفت همچنان ادامه دارد اسرائیل تهدید می کند که علیه فعالیت هسته ای ایران اقدام نظامی صورت خواهد داد همین مساله باعث شده تا برخی تحلیل گران سیاسی نزدیکی تل آویو به باکو را در این چارچوب بدانند.

اخیرا مجله فارین پالیسی گزارش داده است که اسرائیل علاوه بر مناسبات تجاری و بازرگانی با جمهوری آذربایجان به پایگاه های هوایی این کشور نیز دسترسی یافته که ممکن است از آنها در حمله احتمالی علیه ایران استفاده شود. البته مقامات آذری و اسرائیلی این ماجرا را تکذیب کرده اند.

اخیرا شبکه دوم اسرائیل گزارشی در خصوص آماده سازی اسرائیل جهت حمله احتمالی به ایران پخش کرد که در آن مقامات اسرائیل عنوان کردند به جای استفاده از پایگاه های هوایی جمهوری آذربایجان گزینه های عملی دیگری وجود دارد اما این برنامه در خصوص این گزینه های توضیحی ارائه نکرد.

ایران معتقد است در ترور دانشمندان هسته اش به دست عوامل موساد، آذربایجان با مزدوران موساد همکاری داشته است اوایل سال جاری میلادی تهران سفیر آذربایجان را فرا خواند و با ارائه مستندات لازم به همکاری باکو به موساد در ترور دانشمندان هسته ای به شدت اعتراض کرد و خواهان تحویل یکی از عاملان این ترورها که در باکو اقدامات دارد شد.

ایران می گوید، گزارش های دریافتی حاکی از آن است که دولت آذربایجان به عوامل موساد اجازه می دهند در طول مرز مشترک با ایران به گردآوری اطلاعات و جاسوسی علیه ایران بپردازد.

تحلیل گران نظامی آذربایجان بر این باورند که هدف از دسترسی به پایگاه های نظامی جمهوری آذربایجان برای اسرائیل پرواز هواپیماهای بدون سرنشین بر فراز ایران و عملیات جاسوسی است نه

حمله نظامی اروجلو. افسر سابق ضد اطلاعات آذربایجان درحال حاضر مدیر مرکز تحقیقاتی شرق و غرب آیین کشور را برعهده دارد می گوید: مدت ها است که قدرت های غربی به پایگاه های هوایی آذربایجان چشم دوخته اند و خواهان استفاده از آنها بوده اند ممکن است اسرائیل راهی پیدا کرده باشد.

اسرائیل قسمتهایی از پهپادهای خود را جمهوری آذربایجان می سازد و ناوگان بزرگی را خارج از باکو نگه داشته است. آذربایجان حداقل از سال 2008 پهپادهای اسرائیل را نگه داشته شهریور (سپتامبر) سال گذشته يك پهپاد آذربایجانی وndash; اسرائیلی بر فراز آسمان منطقه قرعه باغ وndash; ناگورنو، منطقه مورد مناقشه بین آذربایجان و ارمنستان) هدف قرار گرفت همان ماه، جمهوری آذربایجان اعلام کرد اسرائیل مجوز ساخت پهپاد بر اساس مدل پهپاد اسرائیلی را به باکو اعطا کرده است.

براساس قراردادی که فوریه سال جاری میلادی میان تل آویو و باکو معتقد شد، آذربایجان 60 فروند هواپیمای بدون سرنشین اسرائیل خریداری خواهد کرد .

پایگاه خبری (نیوز آذ) با اشاره به دیدار وزیر خارجه رژیم صهیونیستی از باکو نوشت این دیدار با هدف افزایش فشار روانی و ماجرا جویی علیه ایران است. روشن ابراهیم اف، کارشناس سیاسی آذربایجان در این خصوص گفت: سفر (هفته گذشته) لیبرمن به باکون در راستای اقدامات اسرائیل برای تهدید ایران از طریق جمهوری آذربایجان است اسرائیل در تلاش است به تهران نشان دهد می تواند هر زمان که بخواهد به ایران حمله کند ورود لیبرمن به باکو بخشی از اقدامات اسرائیل برای تشدید اوضاع درباره ایران است.

کارشناسان سیاسی آذربایجان در عین حال اذعان کرده اند که البته درست نیست همه توجهات فقط بر روی این موضوع متمرکز کنیم که همه چیز به مقاصد اسرائیل برای ماجرا جویی در ایران باز می گردد حتی اگر چنین طرح هایی مد نظر باشد روابط آذربایجان و اسرائیل ابعاد دیگری نیز دارد که نباید فراموش کرد که رژیم اسرائیل یک سوم نفت مورد نیاز خود را از جمهوری آذربایجان تامین می کند.

خود لیبرمن نیز در مورد اهداف سفرش به باکو و دیدار با مقامات آذری از جمله الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان را تمرکز در مورد روابط دو جانبه تل آویو باکو عنوان کرد هر چند که دفتر لیبرمن با صدور اطلاعیه ای گفت : مساله ایران نیز در دستور کار گفتگو های وزیر خارجه اسرائیل با مقامات آذری بوده است قبل از سفر لیبرمن به باکو اعلام شده بود وی برای افتتاح یک مرکز فرهنگی به باکو سفر می کند اما روزنامه آزاد لبق جمهوری آذربایجان اعلام این خبر را جلوگیری از اعتراض ایران نسبت به این سفر داشته و نوشت، هدف سفر لیبرمن به باکو تنها افتتاح مرکز فرهنگی این رژیم در دانشگاه بین المللی زبانهای خارجی باکو نیست بلکه تحولات کنونی منطقه موضوع اصلی مذاکرات وی با مقامات جمهوری آذربایجان است.

همچنین طی هفته های اخیر برخی مطبوعات جمهوری آذربایجان با افشای نقش رژیم صهیونیستی در برگزاری مسابقه موسیقی مبتذل یورو ویژن و رژه همجنس بازان در باکو نوشتند، گشایش مرکز فرهنگی جدید این رژیم در باکو به ترویج تفکرات صهیونیستی و تشدید مبارزه با اسلامگرایان این کشور منجر خواهد شد.

لازم به ذکر است، که باوجود آن که اکثر جمعیت جمهوری آذربایجان مسلمان و شیعه مذهب هستند سران این کشور در راستای پیروزی از خواسته های غرب با پدیده حجاب دراین کشور به شدت برخورد می کند و سعی دارد نمادها و نشانه های مذهبی را در سطح شهرها جمع آوری کند به طوری که حتی پخش اذان از مساجد را ممنوع کرد است.

دیدگاه کارشناسان ایرانی

برخی کارشناسان داخلی نیز اعلام کرده اند رژیم صهیونیستی در سالهای اخیر بیشترین تلاش های خود را برای کاهش سطح روابط بین ایران و جمهوری آذربایجان کرده است و در ماه های اخیر با افزایش فشارها بر ایران از سوی غرب دولت باکو نیز در چرخش محسوس به سوی غرب و رژیم صهیونیستی، همکاری و روابط خود را با رژیم این ساخترا امنیتی غرب افزایش داده است.

این کارشناسان معتقدند به طور مسلم دراین سفر و در جریان مذاکرات دو مقام صهیونیستی و آذربایجانی فعالیت هسته ای ایران و تشدید تحریم ها و اقدامات دیگر علیه کشورمان از مسائل مورد بحث بود و دو طرف توافقاتی در زمینه اقدامات ضد ایرانی داشته اند. می توان حدس زد لیبرمن در دیدار با مقامات آذری تصویری ناامید کننده از وضعیت داخلی، منطقه ای و بین المللی ایران ارائه کرده تا ضمن کاهش انگیزه های طرف آذری برای تقویت روابط خود باتهران، زمینه های تقویت روابط تل آویو با با کو را فراهم کند.

برخی دیگر از کارشناسان مسائل سیاسی کشورمان نیز تصریح کرد: رژیم صهیونیستی علاقمند است ک از قلمرو جمهوری آذربایجان در راستای اقدامات ضد ایرانی خود از جمله جاسوسی و اعزام عناصر تروریست به داخل خاک ایران استفاده کند.

همچنین از طرف دیگر قطع صدور گاز مصر به رژیم صهیونیستی و لغو همه قرار داد های نفتی حسنی مبارک دیکتاتور سابق مصر بیشتر صهیونیست ها با مقامات باکو را ضروری تر کرده است.

از سوی دیگر در یازدهم فوریه سال جاری میلادی وجوه دیگری از مناسبات تل آویو- باکو علنی شد و روزنامه تایمز چاپ لندن گزارش داد که موساد، در جمهوری آذربایجان حضور گسترده ای دارد و هدف از این ارتباط جمع آوری اطلاعات از ایران است.

در حالی که روابط اسرائیل و ترکیه از سال 2010 به سردی گراپییده در مقابل روابط اسرائیل و جمهوری آذربایجان به ویژه دربعد نظامی و امنیتی روز به روز در حال توسعه است و این ارتباط می تواند جایگزین روابط رو به سردی این رژیم با ترکیه شود.

بنابر این گسترش روابط آذربایجان با اسرائیل با اصل حسن همجواری در مغایرت کامل است./خ

پایان پیام.